

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2S/244/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1013201843
Dátum vydania rozhodnutia: 21.05.2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marián Degma
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1013201843.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Trenčana a členov senátu Mgr. Viliama Pohančenika a Mgr. Mariána Degmu, v právnej veci navrhovateľa: Poštová banka, a.s., IČO: 31 340 890, Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, zastúpená Krechňák & Associates, s.r.o., IČO: 36 861 286, Ulica sv. Vincenta 2, 821 03 Bratislava, proti odporcovi: Inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave pre Bratislavský kraj, Prievozská 32, 820 07 Bratislava o návrhu navrhovateľa na poskytnutie ochrany pred nezákonným zásahom odporcu, jednohlasne takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave z a k a z u j e odporcovi pokračovať v kontrole vnútorného trhu vykonávanej u navrhovateľa začatej dňa 15.03.2012, v rámci ktorej odporca vykonal dňa 28.06.2013 o 10:00 hod. prostredníctvom inšpektorov s číslom služobných preukazov 102 a 116 kontrolu v sídle navrhovateľa.

Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 672,02 eur na účet právneho zástupcu navrhovateľa v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

odôvodnenie:

Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 16.10.2013 sa domáhal navrhovateľ vydania rozsudku, ktorým by súd zakázal odporcovi pokračovať u navrhovateľa v kontrole vnútorného trhu, v rámci ktorej odporca už vykonal dňa 28.06.2013 o 10:00 hod. prostredníctvom inšpektorov s číslom služobných preukazov 102 a 116 kontrolu v jeho sídle.

Navrhovateľ v návrhu uviedol, že pred jeho podaním vyčerpal prípustné prostriedky nápravy nezákonného stavu tým, že podal na postup odporcu sťažnosť, dôvodiacu nedostatkom pôsobnosti odporcu na výkon predmetnej kontroly, pričom túto jeho sťažnosť prešetrujúci orgán vyhodnotil ako neopodstatnenú. Zároveň mal navrhovateľ za to, že návrh podal v zákonom stanovenej subjektívnej lehote (30 dní odo dňa, keď sa dozvedel o zásahu), keďže lehota mu začala plynúť momentom doručenia oznámenia výsledku prešetrovania jeho podanej sťažnosti, čo bolo dňa 16.09.2013.

Podľa navrhovateľa kontrola vedená odporcom naďalej prebieha a je zameraná na dodržiavanie ustanovení zákona číslo 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Tvrdil však, že výkon dohľadu nad jeho činnosťou vo vzťahu ku všetkým kontrolovaným činnostiam patrí do výlučnej pôsobnosti iného orgánu - Národnej banky Slovenska, ktorý je osobitným orgánom dohľadu. Odporca ako orgán všeobecného dohľadu nie je podľa navrhovateľa oprávnený viesť kontrolu voči subjektom, ktoré podliehajú právomoci osobitného orgánu dohľadu. Navrhovateľ tvrdil, že samotné vedenie kontroly odporcom predstavuje nezákonný zásah do jeho práv a právom chránených záujmov, pričom ďalšie zásahy do jeho práv spočívajú v jednotlivých povinnostiach, ktorých plnenie odporca v rámci nezákonne vedenej kontroly voči nemu vynucuje pod hrozbou uloženia pokuty.

Nezákonnosť zásahu odporcu navrhovateľ odôvodnil tým, že odporca nedisponuje pôsobnosťou na výkon kontroly a preto v nej nie je možné ďalej pokračovať a ani vydať rozhodnutie. Vedením kontroly dochádza k porušovaniu zásady zákonnosti a hospodárnosti konania (§ 4 ods. 1, 4 Správneho poriadku). Jej predmetom je podľa priloženého inšpekčného záznamu dodržiavanie ustanovení zákona o spotrebiteľských úveroch a zákona číslo 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Navrhovateľ mal za to,

že kontrolná pôsobnosť odporcu je v zmysle týchto zákonov subsidiárna, to znamená, že dozor nad dodržiavaním povinností podľa uvedených predpisov vykonáva odporca len vtedy, ak nemožno určiť pôsobnosť iného orgánu dozoru (§ 20 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa), resp. len vtedy, ak osobitný zákon neustanovuje inak (§ 23 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch). Na kontrolu povinností vyplývajúcich z oboch týchto právnych predpisov je vo vzťahu k navrhovateľovi osobitným právnym predpisom ustanovená výlučná kontrolná pôsobnosť Národnej banky Slovenska. Navrhovateľ ďalej poukázal na vymedzenie všeobecnej kontrolnej pôsobnosti Národnej banky Slovenska vo vzťahu k bankám v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách Národnou bankou Slovenska. Mal za to, že jej kontrolná pôsobnosť zahŕňa ochranu klientov (vrátane spotrebiteľov) a výkon dohľadu nad dodržiavaním ustanovení osobitných zákonov, teda aj zákona o ochrane spotrebiteľa. Nakoľko existuje osobitný orgán dohľadu nad plnením povinností ustanovených zákonom o ochrane spotrebiteľa bankami (Národná banka Slovenska), je v posudzovanom prípade podľa § 20 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa vylúčená kontrolná pôsobnosť odporcu vo vzťahu k dodržiavaniu povinností podľa tohto zákona.

Pôsobnosť odporcu vo vzťahu ku kontrole dodržiavania povinností ustanovených zákonom o spotrebiteľských úveroch by bola podľa navrhovateľa daná iba vtedy, ak by osobitný zákon neustanovoval inak (§ 23 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch), avšak poznámka k citovanému ustanoveniu priamo odkazuje na zákon o bankách, ktorý stanovuje vo vzťahu k bankám kontrolnú pôsobnosť Národnej banky Slovenska. Kontrolná pôsobnosť Národnej banky Slovenska ohľadom plnenia povinností súvisiacich s poskytovaním spotrebiteľských úverov bankami je ustanovená aj v ďalšom osobitnom zákone číslo 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom. Preto kontrolná pôsobnosť odporcu vo vzťahu k bankám je vylúčená aj podľa ustanovení zákona o spotrebných úveroch.

Svoju úvahu navrhovateľ podčiarkol aj tým, že Národná banka Slovenska (osobitný orgán dohľadu vo vzťahu k bankám, pokiaľ ide o dodržiavanie práv spotrebiteľov) má zriadený osobitný organizačný útvar - Oddelenie ochrany finančných spotrebiteľov, ktorý dohľad v tomto smere aj skutočne vykonáva.

Na podporu svojich tvrdení o nedostatku pôsobnosti odporcu na výkon kontroly navrhovateľ poukazuje aj na názor súdnej praxe, Národnej banky Slovenska, ako aj samotného odporcu v iných v obdobných prípadoch. V tejto súvislosti upozornil na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.

2Sžo/540/2009, ktorého závery sú v plnom rozsahu aplikovateľné na prejednávaný prípad, aj keď v svojom rozsudku najvyšší súd posudzoval kontrolnú pôsobnosť odporcu vo vzťahu k dodržiavaniu povinností v zmysle zákona o energetike. Najvyšší súd uviedol, že ak osobitný zákon zakotvuje pôsobnosť orgánu dozoru nad dodržiavaním práv spotrebiteľov, túto pôsobnosť nemá Slovenská obchodná inšpekcia. Vyslovil záver, že ak zákon o energetike upravuje pôsobnosť osobitného orgánu dozoru - Štátnej energetickej inšpekcii vo vzťahu k ochrane odberateľov elektriny v domácnostiach, patrí do jeho pôsobnosti aj ochrana spotrebiteľa v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľov a preto kontrolná pôsobnosť odporcu vo vzťahu k ochrane tejto kategórie spotrebiteľov je vylúčená.

Navrhovateľ poukázal aj na znenie § 1 ods. 3 písm. a/ bod 2 zákona o dohľade nad finančným trhom, podľa ktorého Národná banka Slovenska vykonáva dohľad nad dodržiavaním ustanovení osobitných zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sa vzťahujú na dohliadané subjekty (aj na navrhovateľa) alebo ich činnosti. Aj z tohto možno vyvodit' podľa navrhovateľa záver, že Národná banka Slovenska vykonáva dohľad nad dodržiavaním zákona o ochrane spotrebiteľov a zákona o spotrebiteľských úveroch.

Navrhovateľ mal za to, že odporca má kontrolnú pôsobnosť podľa príslušných ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa a zákona o spotrebiteľských úveroch iba vo vzťahu k subjektom, ktoré nepodliehajú dohľadu Národnej banky Slovenska, prípadne iným osobitným orgánom dohľadu. Takýto záver zodpovedá aj názoru Národnej banky Slovenska vyplývajúceho zo správy o činnosti Útvaru dohľadu nad finančným trhom v roku 2010, kde sa uvádza, že kontrolu dodržiavania povinností ustanovených predchádzajúcim zákonom vykonávala len Slovenská obchodná inšpekcia. Podľa tohto zákona dohľad, resp. kontrola nad výkonom činnosti poskytovateľov spotrebiteľských úverov je uskutočňovaná dvoma subjektmi - Slovenskou obchodnou inšpekciou a Národnou bankou Slovenska. Národná banka Slovenska vykonáva kontrolu v prípade, ak ide o veriteľa, nad ktorým vykonáva dohľad podľa zákona o dohľade nad finančným trhom. Za týmto účelom má zriadený osobitný útvar - Oddelenie ochrany finančných spotrebiteľov a tento útvar dohľad aj skutočne vykonáva, čo vyplýva zo správy o činnosti Útvaru dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska v roku 2012.

Navrhovateľ uviedol, že samotný odporca priznáva nedostatok svojej pôsobnosti z dôvodu subsidiarity v iných obdobných prípadoch, nakoľko na svojej webovej stránke konštatuje nedostatok svojej pôsobnosti na výkon dozoru v oblasti elektronických komunikácií s poukazom na pôsobnosť Telekomunikačného úradu Slovenskej republiky, ktorý v zmysle § 6 ods. 3 písm. b/ zákona č. 351/2011 Z.z. chráni záujmy koncových užívateľov a to napriek tomu, že toto ustanovenie nepriznáva Telekomunikačnému úradu Slovenskej republiky výslovne kontrolnú pôsobnosť vo vzťahu k ochrane spotrebiteľov podľa zákona o ochrane spotrebiteľov.

Záverom navrhovateľ zaujal stanovisko aj k obsahu vyjadrenia orgánu prešetrojúceho jeho sťažnosť, pričom uviedol, že tento v svojom oznámení nereaguje na argumenty navrhovateľ obsiahnuté aj v tomto na súd podanom návrhu. Prešetrojúci orgán sa nijako nevysporiadal s námietkou subsidiárnej pôsobnosti odporcu a existenciou osobitného orgánu dozoru - Národnej banky Slovenska, pričom len uvádza, že mu nie je známa žiadna vyššia právna norma, ktorá by Slovenskú obchodnú inšpekciu z prebiehajúcej kontroly vylučovala. Navrhovateľ mal za to, že na vylúčenie kontrolnej pôsobnosti SOI postačuje, ak takúto kontrolnú pôsobnosť priznáva osobitný zákon inému orgánu (§ 20 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa). Takúto jeho argumentáciu o kontrolnej pôsobnosti Národnej banky Slovenska orgán prešetrojúci jeho sťažnosť relevantne nespochybnil a jeho tvrdenie o tom, že Národná banka Slovenska všetky podnety spotrebiteľov na prešetrovanie poskytovania spotrebiteľských úverov bankami postupuje Slovenskej obchodnej inšpekcii, nezodpovedá obsahu výročných správ Národnej banky Slovenska, z ktorých vyplýva, že Národná banka Slovenska má na výkon dohľadu na úseku ochrany spotrebiteľov zriadený osobitný útvar a dohľad vykonáva aj na základe podnetov klientov - spotrebiteľov.

II.

K návrhu sa vyjadril odporca podaním zo dňa 26.11.2013 a žiadal ho ako nedôvodný zamietnuť. Nesúhlasil s tvrdením navrhovateľa, že nedisponuje pôsobnosťou na vykonanie predmetnej kontroly, ani s tým, že kontrolnú pôsobnosť má iba vo vzťahu k subjektom, ktoré nepodliehajú dohľadu Národnej banky Slovenska.

Podľa presvedčenia odporcu má právomoc vykonávať kontroly zamerané na spotrebiteľské úvery a to aj ako orgán určený osobitným predpisom, čo vyplýva z § 23 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a ust. § 19 ods. 1 písm. b/ zákona o ochrane spotrebiteľa a z § 2 písm. a/ zákona o štátnej kontrole vnútorného trhu. Poukázal na dôvodovú správu k zákonu o spotrebiteľských úveroch, kde sa uvádza, že „obsahom tohto ustanovenia (§ 23) je úprava pôsobnosti výkonu kontroly nad dodržiavaním povinností stanovených týmto zákonom. Tak ako v doterajšej úprave, aj tento zákon zveruje túto pôsobnosť Slovenskej obchodnej inšpekcii.“

Ohľadom kontrolnej pôsobnosti Národnej banky Slovenska vo vzťahu k bankám, vyplývajúcej zo zákona č. 483/2001 Z.z. a zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom, uviedol, že zákon o bankách v žiadnom zo svojich ustanovení neupravuje spotrebiteľský úver, ale práve naopak poukazuje na znenie § 36 zákona o bankách mal za to, že oblasť spotrebiteľských úverov je z pôsobnosti zákona o bankách a teda aj kontrolnej činnosti Národnej banky Slovenska vyňatá a preto nie je možné jeho kontrolnú pôsobnosť v oblasti spotrebiteľských úverov vylúčiť a to ani s ohľadom na znenie § 23 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého nie je pripustená možnosť pôsobnosti iného orgánu kontroly nad dodržiavaním povinností ustanovených zákonom o spotrebiteľských úveroch. To platí aj napriek poznámke k tomuto ustanoveniu, kde je uvedený demonštratívne výpočet osobitných predpisov a medzi nimi aj zákon o bankách, ako aj zákon o dohľade nad finančným trhom, nakoľko tieto zákony vo svojich ustanoveniach neupravujú oblasť spotrebiteľských úverov. Ak by odporca bol vylúčený z kontrolnej činnosti v tejto oblasti - poskytovania spotrebiteľských úverov bankami, neexistoval by žiaden subjekt vykonávajúci tento dohľad. Poukázal na § 2 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch, z ktorého vyplýva, že subjektmi kontroly sú veritelia - fyzické osoby alebo právnické osoby, bez ohľadu na to, či je poskytovateľom úveru banka alebo nebankový subjekt.

Odporca nespochybnil, že Národná banka Slovenska má zriadený osobitný útvar - Oddelenie ochrany finančných spotrebiteľov a že podľa správy o činnosti Útvary dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska v roku 2012 Oddelenie ochrany finančných spotrebiteľov v rámci svojej činnosti rieši podania pisateľov z rôznych sektorov finančného trhu a to najmä z oblasti bankovníctva, poisťovníctva, trhu cenných papierov, starobného a doplnkového dôchodkového sporenia a finančného sprostredkovania. Taktiež poukázal na informácie uvedené na internetovej stránke Národnej banky Slovenska v časti Dohľad nad finančným trhom - ochrana finančného spotrebiteľa, podľa ktorých Národná banka Slovenska vykonáva od 10.06.2013 funkciu jednotného kontaktného miesta na vybavovanie všetkých podaní finančných spotrebiteľov, pričom ak na vybavenie podania nie je vecne príslušná, postúpi podanie vecne príslušnému subjektu a o tejto skutočnosti informuje finančného spotrebiteľa. Podľa odporcu Národná banka Slovenska v správe o činnosti Útvary dohľadu nad finančným trhom v roku 2011 uvádza, že jedným z ďalších prínosov činnosti oddelenia (ochrany finančných spotrebiteľov) je aj vyriešenie kompetenčného konfliktu medzi ňou a Slovenskou obchodnou inšpekciou v oblasti výkonu dozoru pri poskytovaní spotrebiteľských úverov.

Odporca bol toho názoru, že zo znenia vyššie uvedenej výročnej správy, konania Národnej banky Slovenska a z listu výkonného riaditeľa Útvary dohľadu nad finančným trhom Národnej banky Slovenska číslo ÚDF - 11585/2011 zo dňa 14.11.2011 adresovanému Ústrednej riaditeľke Slovenskej obchodnej inšpekcii vyplýva, že identický právny názor o pôsobnosti Slovenskej obchodnej inšpekcii na výkon kontroly podľa zákona o spotrebiteľských úveroch zastáva aj Národná banka Slovenska, ktorá konštatovala, že Slovenská obchodná inšpekcia je príslušným orgánom na vykonávanie kontroly pri

poskytovaní spotrebiteľských úverov aj bankami a neexistuje žiadna právna norma, ktorá by z tejto kontroly nejakú osobitnú skupinu kontrolovaných osôb vylučovala. Výkon kontroly podľa zákona č. 129/2010 Z.z. je teda zverený do výlučnej pôsobnosti Slovenskej obchodnej inšpekcie. Záverom odporca poznamenal, že Národná banka Slovenska postupuje Slovenskej obchodnej inšpekcii podnety spotrebiteľov na prešetrenie poskytovania spotrebiteľských úverov bankami s tým, že predmetom podania postúpeného Národnou bankou Slovenska v prípade navrhovateľa nie je ochrana osobných údajov, ale žiadosť o prešetrenie dodržiavania zákona o spotrebiteľských úveroch. Predmetný podnet bol navrhovateľovi zaslaný k oboznámeniu s prihladnutím na ochranu osobných údajov, spočívajúcom v zabezpečení ochrany priezviska a adresy spotrebiteľa pred ich zneužitím a navrhovateľ si nesprávne interpretoval znenie vyjadrenia zaslaného mu orgánom prešetrujúcim jeho sťažnosť.

III.

Krajský súd si vyžiadal od Národnej banky Slovenska vyjadrenie, v ktorom výkonný riaditeľ Útvaru dohľadu nad finančným trhom poukazuje na znenie poznámky pod čiarou k ustanoveniu § 36 zákona o Národnej banke Slovenska a § 1 ods. 2 zákona o dohľade nad finančným trhom, kde sú taxatívne vymenované právne predpisy, v zmysle ktorých Národná banka Slovenska vykonáva dohľad, pričom tam nie je uvedený zákon o spotrebiteľských úveroch a ani zákon o ochrane spotrebiteľa. Zároveň poukazuje na organizačný poriadok Národnej banky Slovenska - Oddelenie ochrany finančných spotrebiteľov, podľa ktorého Oddelenie ochrany finančných spotrebiteľov zabezpečuje a zodpovedá za vybavovanie odbornej agendy Národnej banky Slovenska v oblasti finančných spotrebiteľov, pričom vybavuje okrem iného aj podania, sťažnosti a petície, ktoré boli doručené Národnej banke Slovenska a ktoré sa týkajú činnosti dohliadaných subjektov v oblasti finančného trhu, vrátane oblasti platobných služieb, elektronických peňazí a devízovej oblasti.

Vo vyjadrení sa ďalej konštatuje, že Národná banka Slovenska v rámci dohľadu nad finančným trhom nevykonáva dohľad nad povinnosťami vyplývajúcich zo zákona o spotrebiteľských úveroch. Predmetom dohľadu voči bankám vo veci poskytovania spotrebiteľských úverov je dodržiavanie pravidiel obozretného podnikania vo vzťahu k poskytovaniu tejto finančnej služby a ďalších pravidiel vzťahujúcich sa na podnikanie bánk. Kontrolu dodržiavania povinností poskytovateľov (bánk) spotrebiteľských úverov dohliadaných zo strany Národnej banky Slovenska vykonáva podľa zákona o spotrebiteľských úveroch Slovenská obchodná inšpekcia a táto jej kompetencia je priamo ustanovená v § 23 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, aj keď poznámka pod čiarou k tomuto paragrafu odkazuje na zákon o bankách a zákon číslo 186/2009 Z.z. Tieto zákony neustanovujú Národnú banku Slovenska ako orgán príslušný pre ochranu spotrebiteľa vo veci poskytovania spotrebiteľských úverov. Taktiež podľa dôvodovej správy k tomuto paragrafu jeho obsahom je úprava pôsobnosti výkonu kontroly nad dodržiavaním povinností ustanovených týmto zákonom tak, ako v doterajšej úprave a aj tento zákon ju zveruje do pôsobnosti Slovenskej obchodnej inšpekcie. Obdobný názor zastáva aj pri interpretácii ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa (§ 20 ods. 1), ktorý nezahŕňa Národnú banku Slovenska medzi orgány dozoru, ale odkazuje na ňu vo veci ochrany spotrebiteľa v § 19 ako na orgán verejnej správy. Národná banka Slovenska je však výlučne príslušná na dohľad nad dodržiavaním ustanovení zákona číslo 266/2005 Z.z. o ochrane spotrebiteľa pri finančných službách na diaľku, a to vo vzťahu k spotrebiteľom v takýchto prípadoch.

V závere vyjadrenia sa konštatuje, že Národná banka Slovenska odstupuje podania finančných spotrebiteľov obsahujúce námietky vzťahujúce sa na zákon o ochrane spotrebiteľa a zákon o spotrebiteľských úveroch Slovenskej obchodnej inšpekcií ako vecne príslušnej inštitúcii, ktorá vykonáva kontrolu dodržiavania týchto zákonov aj v bankách pôsobiacich na území Slovenskej republiky. Inšpekčnú činnosť ako novú kompetenciu by NBS mala vykonávať od 1. januára 2015, a to na základe vypracovanej Koncepcie ochrany spotrebiteľa na finančnom trhu schválenej vládou SR 8. januára 2014. Navrhovateľ sa podaním zo dňa 16.04.2014 vyjadril k vyššie uvedenému stanovisku Národnej banky Slovenska, pričom poukázal na to, že východiská a závery v ňom obsiahnuté sú v podstatných častiach totožné s argumentáciou odporcu, ako aj s predchádzajúcim stanoviskom Národnej banky Slovenska zo dňa 14.11.2011 zaslanom odporcovi. Podľa navrhovateľa tieto názory nevychádzajú z platnej právnej úpravy, ale iba z niektorých účelovo vybraných poznámok pod čiarou v zákonoch, ako aj dôvodovej správy k zákonu o spotrebiteľských úveroch. Navrhovateľ mal za to, že medzi Národnou bankou Slovenska a odporcom došlo k dohode o pôsobnosti odporcu na výkon kontroly plnenia povinností vyplývajúcich zo zákona o ochrane spotrebiteľa, avšak táto dohoda je v rozpore s právnou úpravou. Ak by dodatočne vyšlo najavo, že kontrolu vykonával nesprávny orgán, malo by to podľa navrhovateľa dopad na práva kontrolovaných subjektov. Preto stanovisko Národnej banky Slovenska treba vyhodnotiť ako vyjadrenie nie nestranného orgánu. Navrhovateľ ďalej uviedol, že pôsobnosť Národnej banky Slovenska vo vzťahu ku kontrole plnenia povinností vyplývajúcich zo zákona o ochrane spotrebiteľa a zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva priamo z ustanovení týchto zákonov, t.j. zo znenia právnych noriem (§ 19 ods. 1 písm. b/ zákona o ochrane spotrebiteľa, § 6 ods. 1 zákona o

bankách, § 1 ods. 3 písm. a/ bod 2 zákona o dohľade). Na činnosť navrhovateľa sa vzťahujú povinnosti vyplývajúce zo zákona o ochrane spotrebiteľa, ako aj zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom dozor nad dodržiavaním povinností vyplývajúcich navrhovateľovi priamo zo zákona o ochrane spotrebiteľa (zákona o spotrebiteľských úveroch) patrí Národnej banke Slovenska ako orgánu dozoru, v dôsledku čoho nie je daná pôsobnosť odporcu (§ 20 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, § 23 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch) na vykonávanie uskutočňovanej kontroly.

IV.

Z administratívneho spisu odporcu v predmetnej veci súd zistil, že v zmysle inšpekčného záznamu odporcu zo dňa 15.03.2013 bola na základe zákona č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa so zameraním na dodržiavanie zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch vykonaná kontrola v sídle navrhovateľa, ktorej účelom bolo posúdenia zmluvných podmienok v zmluvách o spotrebiteľských úveroch. Predmetný inšpekčný záznam zároveň obsahuje zoznam dokladov, ktoré navrhovateľ predložil prítomným inšpektorom odporcu. Dňa 21.03.2013 navrhovateľ e-mailom doručil odporcovi 3 zmluvy o bezúčelovom a spotrebiteľskom úvere. Písomnosťou z 03.05.2013 odporca žiadala navrhovateľa o doplnenie dokladov a zaslanie troch spotrebiteľských zmlúv - bezúčelová pôžička na čokoľvek uzatvorená v roku 2013, obchodné podmienky pre úver dostupná pôžička a všeobecné obchodné podmienky platné v čase uzatvorenia zmlúv. Na túto výzvu dňa 14.05.2013 zaslal navrhovateľ odporcovi požadované doklady. Dňa 21.05.2013 opätovne odporca požiadal navrhovateľa o doloženie dokladov - formulár pre štandardné informácie o spotrebiteľskom úvere, oboznámenie o ročnej priemernej miere nákladov a oznámenie o úrokových sadzbách. Tieto doklady navrhovateľ odporcovi doručil dňa 29.05.2013. Dňa 28.06.2013 bol vyhotovený inšpekčný záznam odporcom z výkonu kontroly v sídle navrhovateľa vo veciach ochrany spotrebiteľa zameraný na dodržiavanie zákona č. 250/2007 Z.z. a zákona č. 129/2010 Z.z. Tento inšpekčný záznam obsahuje uvedenie skutočností, že dňa 15.03.2013 bola vykonaná odporcom v sídle navrhovateľa kontrola, ku ktorej boli predložené navrhovateľom doklady, ktoré jeho inšpektori odobrali za účelom posúdenia ich súladu s právnymi predpismi a následne bol posudzovaný súlad zmluvných podmienok so všeobecne záväznými právnymi predpismi, dodržiavanie povinností veriteľa vyplývajúcich z ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z., ako aj správnosť údajov ročnej priemernej miery nákladov v posudzovaných zmluvách. Tento inšpekčný záznam zároveň obsahuje vytknutie zistených nedostatkov v predložených zmluvách o úveroch, obchodných podmienkach pre úver dostupná pôžička a všeobecných obchodných podmienkach. S obsahom tohto úradného inšpekčného záznamu bol oboznámený zamestnanec navrhovateľa s tým, že v lehote ôsmich pracovných dní voči nemu zašle navrhovateľ písomné vyjadrenie. Písomné vyjadrenie k predmetnému inšpekčnému záznamu bolo zaslané právnym zástupcom navrhovateľa odporcovi dňa 05.08.2013. Dňa 12.08.2013 odporca prevzal písomnosť právneho zástupcu navrhovateľa - upozornenie na nezákonný postup pri výkone kontroly. Následne dňa 13.08.2013 právny zástupca navrhovateľa doplnil svoje podanie v súvislosti s výkonom kontroly. Obsahom tohto vyjadrenia je reakcia na jednotlivé kontrolné zistenia obsiahnuté v inšpekčnom zázname zo dňa 28.06.2013.

Na pojednávaní pred súdom konanom dňa 21.05.2014 právny zástupca navrhovateľa uviedol, že Národná banka Slovenska je všeobecným regulátorom bankového trhu, je vybavená na kontrolu v bankách a má všetky právomoci k tomu určené. V roku 2010 došlo k zmene právnej úpravy spotrebiteľských úverov a dovtedy výlučná kontrolná právomoc Slovenskej obchodnej inšpekcie v tejto oblasti bola z právneho poriadku vypustená. Argumentácia odporcu vychádza len z dôvodovej správy k zákonu o spotrebiteľských úveroch a z poznámok pod čiarou, nie zo samotného znenia zákona.

Odporca nezaujal nijaké stanovisko k rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovanému pod číslom R 32/2012, z ktorého vyplýva, že vzhľadom na subsidiárnu pôsobnosť odporcu tento nemôže vykonávať kontrolu, pokiaľ je na to určený osobitný orgán, ktorým je v danom prípade Národná banka Slovenska. Kontrola začatá odporcom u navrhovateľa naďalej prebieha, nakoľko nebola žiadnym relevantným spôsobom ukončená v zmysle § 6, § 8 zákona č. 128/2002 Z.z., prípadne zastavením konania alebo postúpením veci podľa Správneho poriadku.

Zástupca odporcu uviedol, že považuje v tomto štádiu kontrolu navrhovateľa za ukončenú, avšak žiadny konkrétny úkon smerujúci k ukončeniu kontroly urobený nebol, pretože odporca sa po podaní návrhu v predmetnej veci rozhodol vyčkať na rozhodnutie súdu o svojej pôsobnosti na výkon prebiehajúcej kontroly. Odporca mal za to, že je orgánom kontroly dodržiavania zákona o spotrebiteľských úveroch a žiaden právny predpis vo vzťahu k navrhovateľovi takúto jeho pôsobnosť nevyklučuje.

V.

Podľa § 250v ods. 1, 3, 4 O.s.p., fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej

priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak takýto zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Návrh nie je prípustný, ak navrhovateľ nevyčerpal prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis, alebo, ak sa navrhovateľ domáha len určenia, že zásah bol alebo je nezákonný. Návrh musí byť v podaní do 30 dní odo dňa, keď sa osoba dotknutá zásahom o ňom dozvedela, najneskôr však do jedného roka odo dňa, keď nemu došlo.

Súd o takom návrhu rozhodne rozsudkom. Ak súd návrhu vyhovie, vo výroku rozsudku uvedie označenie orgánu, ktorému sa povinnosť ukladá, predmet a číslo správneho konania a lehotu, v ktorej má orgán verejnej správy túto povinnosť vykonať. Povinnosť spočíva v zákaze pokračovať v porušovaní práva navrhovateľa a v príkaze, ak je to možné, obnoviť stav pred zásahom. Ustanovenie § 250u platí rovnako. Súd návrh zamietne, ak nie je dôvodný alebo návrh nie je prípustný.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 483/200 Z.z. o bankách, činnosť bánk a pobočiek zahraničných bánk podlieha dohľadu vykonávanému Národnou bankou Slovenska; v rozsahu ustanovenom týmto zákonom podlieha dohľadu aj činnosť iných osôb a subjektov súvisiaci s činnosťou alebo riadením bánk alebo pobočiek zahraničných bánk. Dohľad sa vykonáva v rozsahu ustanovenom týmto zákonom nad jednotlivými bankami, pobočkami zahraničných bánk alebo inými objektmi, tiež nad konsolidovanými celkami, ktorých súčasťou sú aj banky, a nad finančnými konglomerátmi podľa § 49c.

Podľa § 2 ods. 3 a/, b/ zákona č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska, Národná banka Slovenska v oblasti finančného trhu prispieva k stabilite finančného trhu ako celku, ako aj k bezpečnému a zdravému fungovaniu finančného trhu v záujme udržiavania dôveryhodnosti finančného trhu, ochrany klientov a rešpektovania pravidiel hospodárskej súťaže; pritom Národná banka Slovenska vykonáva dohľad nad finančným trhom podľa tohto zákona a podľa osobitných predpisov, ďalšie činnosti v oblasti finančného trhu podľa tohto zákona a osobitných predpisov.

Podľa § 36 zákona č. 566/1992 Zb., Národná banka Slovenska vykonáva dohľad nad finančným trhom podľa tohto zákona a osobitných predpisov.

Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 747/2004 Z.z. o dohľade nad finančným trhom, dohľad nad finančným trhom vrátane obozretného dohľadu na makroúrovni vykonáva Národná banka Slovenska podľa tohto zákona a osobitných predpisov.

Podľa § 1 ods. 3 písm. a/ bod 2, písm. c/ zákona č. 747/2004 Z.z., Národná banka Slovenska v rámci dohľadu nad finančným trhom vykonáva dohľad nad dohliadanými subjektmi finančného trhu, a to nad bankami, pobočkami zahraničných bánk, obchodníkmi s cennými papiermi, pobočkami zahraničných obchodníkov s cennými papiermi, burzami cenných papierov, centrálnymi depozitármi cenných papierov, správcovskými spoločnosťami, pobočkami zahraničných správcovských spoločností, podielovými fondmi, zahraničnými subjektmi kolektívneho investovania, poisťovňami, zaistovňami, pobočkami zahraničných poisťovní, pobočkami zahraničných zaistovní, pobočkami poisťovní z iného členského štátu, pobočkami zaistovní z iného členského štátu, dôchodkovými správcovskými spoločnosťami, dôchodkovými fondmi, doplnkovými dôchodkovými poisťovňami, doplnkovými dôchodkovými spoločnosťami, doplnkovými dôchodkovými fondmi, platobnými inštitúciami, pobočkami zahraničných platobných inštitúcií, inštitúciami elektronických peňazí, pobočkami zahraničných inštitúcií elektronických peňazí, samostatnými finančnými agentmi, finančnými poradcami, Fondom ochrany vkladov, Garančným fondom investícií, Slovenskou kanceláriou poisťovateľov, konsolidovanými celkami, subkonsolidovanými celkami, finančnými holdingovými inštitúciami, zmiešanými finančnými holdingovými spoločnosťami, finančnými konglomerátmi a v rozsahu ustanovenom týmto zákonom alebo osobitným zákonom aj nad inými osobami, nad inými účelovými združeniami majetku a nad skupinami osôb a účelových združení majetku, ktorým osobitné predpisy v oblasti bankovníctva, kapitálového trhu, poisťovníctva alebo dôchodkového sporenia ukladajú povinnosti (ďalej len „dohliadaný subjekt“); Národná banka Slovenska pri dohľade nad dohliadanými subjektmi dohliada na dodržiavanie ustanovení tohto zákona, osobitných zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sa vzťahujú na dohliadané subjekty alebo na ich činnosti, ako aj na dodržiavanie ustanovení právne záväzných aktov Európskej únie, ktoré sa vzťahujú na dohliadané subjekty alebo na ich činnosti, ak to ustanovujú tieto právne záväzné akty, vybavuje podania klientov dohliadaných subjektov súvisiace s poskytovaním finančných služieb alebo s inými obchodmi dohliadaných subjektov, Podľa § 23 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, kontrolu dodržiavania povinností ustanovených týmto zákonom vykonáva Slovenská obchodná inšpekcia, ak osobitný zákon neustanovuje inak; toto ustanovenie sa nevzťahuje na vedenie registra veriteľov.

Podľa § 2 písm. b/ zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 19 ods. 1 písm. b/ zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa orgánmi verejnej správy vo veciach ochrany spotrebiteľa sú príslušné orgány podľa osobitných predpisov.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, dozor nad dodržiavaním povinností ustanovených týmto zákonom vykonávajú orgány dozoru. Ak nemožno pôsobnosť orgánu dozoru určiť, je na výkon

dozoru a kontroly príslušná Slovenská obchodná inšpekcia.

VI.

Krajský súd v Bratislave ako súd vecne a miestne príslušný (§ 246 O.s.p.) prejednal vec v rozsahu a medziach dôvodov vyplývajúcich z návrhu (§ 250 O.s.p.) postupom podľa piatej hlavy piatej časti O.s.p. (§ 250v) a dospel k záveru, že návrh je dôvodný.

Predmetom súdneho prieskumu bolo predovšetkým posúdenie zákonnosti konania kontroly vnútorného trhu vo väzbe na poskytovanie spotrebiteľských úverov, ktorú odporca vykonáva u navrhovateľa v súvislosti s prešetrovaním podnetov spotrebiteľov. V nadväznosti na to súd skúmal oprávnenosť zásahu do právnej sféry navrhovateľa, ktorý vyplýva z vykonávanej kontroly.

Pred vecným posúdením uvedených skutočností súd preveril prípustnosť podaného návrhu, ako aj dodržanie subjektívnej a objektívnej lehoty na jeho podanie. Konštatuje, že návrh bol uplatnený včas, keďže navrhovateľ ho podal dňa 16.10.2013, to znamená v posledný deň 30 dňovej (subjektívnej) lehoty, počítanej odo dňa 16.09.2013, kedy sa o zásahu dozvedel. Týmto dňom bol deň prevzatia oznámenia o výsledku prešetrenia jeho sťažnosti Ústredným inšpektorátom Slovenskej obchodnej inšpekcie. Podaním sťažnosti dňa 16.08.2013 Ústrednému inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie ako nadriadenému orgánu odporcu mal súd za osvedčené, že navrhovateľ vyčerpal prípustné zákonné prostriedky na zjednanie nápravy.

Pre posúdenie dôvodnosti návrhu na poskytnutie súdnej ochrany podľa 5. hlavy V. časti O.s.p. bolo na podklade citovanej právnej úpravy potrebné zaujať právny názor k riešeniu kompetenčného konfliktu dvoch orgánov - Národnej banky Slovenska a Slovenskej obchodnej inšpekcie pri uskutočňovaní dohľadu (kontroly) voči bankám, ktoré pôsobia na finančnom trhu, pri kontrole dodržiavania ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa a najmä zákona o spotrebiteľských úveroch. Uvedený rozpor ohľadom právomoci na uskutočňovanie tejto kontroly v prípade bánk (vrátane navrhovateľa), ktorý vyplynul z nejednoznačného znenia zákona, si tieto orgány vyriešili a zaviedli do praxe tak, že uskutočňovanie dohľadu nad dodržiavaním ustanovení zákona o ochrane spotrebiteľa a zákona o spotrebiteľských úveroch vykonáva Slovenská obchodná inšpekcia. Krajský súd je toho názoru, že výsledok tohto konsenzu nezodpovedá zákonu a ani zavedená prax medzi štátnymi orgánmi (NBS a SOI) nemôže tento rozpor so zákonom napraviť. Povinnosťou súdu je na takúto nezákonnú prax neprihliadať.

Do roku 2010 platná právna úprava zákona o spotrebiteľských úveroch (zákon č. 258/2001 Z.z.) v ust. § 8 ods.1 jednoznačne určovala orgán dohľadu nad jeho dodržiavaním vo vzťahu k spotrebiteľom, pričom týmto orgánom bola Slovenská obchodná inšpekcia. V súčasnosti platná právna úprava (zákon č. 129/2010 Z.z.) v ust. § 23 ods. 1 stanovuje všeobecnú subsidiárnu kontrolnú pôsobnosť odporcu, ktorá sa uplatní, ak osobitný zákon nezakotvuje pôsobnosť inému orgánu dozoru nad dodržiavaním práv spotrebiteľov. Podľa citovaného vyjadrenia Národnej banky Slovenska má táto inštitúcia od januára 2015 vykonávať inšpekčnú činnosť vo vzťahu k ochrane spotrebiteľov na finančnom trhu. V zmysle zákona o dohľade nad finančným trhom je NBS stanovená ako orgán komplexného dohľadu nad bankami pôsobiacimi na finančnom trhu vo všetkých sférach ich pôsobenia. Keďže poskytovanie spotrebiteľských úverov je zo jednou zo štandardných bankových operácií na finančnom trhu, je súd toho názoru, že kontrolná právomoc voči navrhovateľovi a ostatným bankám prináleží NBS aj pokiaľ ide o poskytovanie úverov podľa zákona o spotrebiteľských úveroch. Vylúčenie tejto právomoci NBS nemožno vyvodit' ani zo skutočnosti, že v poznámke k ustanoveniu § 1 ods. 2 zákona č. 747/2004 Z.z. sa neskôr prijatý zákon o spotrebiteľských úveroch neuvádza. NBS má účelom výkonu kontroly zriadený osobitný orgán - Útvar dohľadu nad finančným trhom (§ 5 zákona o dohľade nad finančným trhom), ktorý má kompetenciu vykonávať dohľad na mieste (§ 5-11 zákona č. 747/2004 Z.z.). To platí aj napriek skutočnosti, že v súčasnosti tento dohľad na mieste NBS v praxi nevykonáva a podnety spotrebiteľov obsahujúce upozornenia na nedodržiavanie ustanovení zákona č. 250/2010 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a zákona č. 129/2007 Z.z. o spotrebiteľských úveroch postupuje na vybavenie odporcovi. Kontrolná kompetencia pre segment spotrebiteľských úverov prináleží Národnej banke Slovenska od nadobudnutia účinnosti zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorého prijatie znamenalo zánik výlučnej a univerzálnej kontrolnej právomoci odporcu pre oblasť poskytovania spotrebiteľských úverov. Keďže NBS pôsobí na základe zákona o dohľade nad finančným trhom ako sektorový regulátor v oblasti kontroly činnosti bánk na finančnom trhu, je treba považovať zákon o dohľade nad finančným trhom za osobitný predpis, ktorý vylučuje kontrolnú pôsobnosť odporcu ako všeobecného regulátora pre oblasť spotrebiteľských úverov v zmysle § 23 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Odporcovi samozrejme patria kontrolné kompetencie voči ostatným subjektom poskytujúcim spotrebiteľské úvery, tak ako vyplýva aj dôvodovej správy k zákonu číslo 129/2010 Z.z.

Krajský súd poukazuje na obdobné závery uvedené v rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Sžo/540/2009, na ktorý upozorňoval aj navrhovateľ. V uvedenej veci sa Najvyšší súd SR zaoberal pôsobnosťou Slovenskej obchodnej inšpekcie a Štátnej energetickej inšpekcie v prípade ochrany odberateľov elektriny v domácnostiach a ich práv podľa zákona o ochrane spotrebiteľa. Konštatoval, že

v danom prípade je pôsobnosť SOI podľa § 20 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa subsidiárna a nastupuje až v prípade, keď osobitný zákon neustanovuje pôsobnosť iného orgánu dozoru nad ochranou práv spotrebiteľov, t.j. ak osobitný zákon zakotvuje pôsobnosť určitého orgánu dozoru nad dodržiavaním práv spotrebiteľov, túto pôsobnosť nemá Slovenská obchodná inšpekcia. Predmetné závery sú podľa názoru krajského súdu aplikovateľné aj na prejednávaný prípad.

Pokiaľ ide o poznámky k paragrafovému zneniu zákonov (zákona o NBS, zákona o bankách, zákona o spotrebiteľských úveroch), v ktorých sa výslovne neuvádza NBS ako orgán kontroly dodržiavania zákona o spotrebiteľských úveroch a zákona o ochrane spotrebiteľa, súd poznamenáva, že poznámky pod čiarou k príslušným odkazom nie sú súčasťou právneho predpisu a majú informatívnu hodnotu (Legislatívne pravidlá tvorby zákonov č. 19/1997 Z.z., Príloha č. 2, bod 47). Nie sú teda právne záväzné, nemajú normotvornú povahu a nemožno na ich základe založiť práva alebo povinnosti účastníkom právnych vzťahov.

K otázke trvania zásahu odporcu, jeho dôsledkov, príp. hrozby jeho opakovania zaujal súd názor, že kontrolu u navrhovateľa nemožno považovať za ukončenú, nakoľko z obsahu administratívneho spisu odporcu nevyplýva, že by sa tak stalo niektorým zo spôsobov predpokladaných zákonom číslo 128/2002 Z.z. o kontrole vnútorného trhu (§ 6 ods.1 písm. d/ formou opatrenia na mieste, § 8 ods.1 písm. f/ formou ochranného opatrenia), prípadne Správnym poriadkom (§ 30 - zastavenie konania, § 8 - postúpenie veci), ktorý sa použije subsidiárne. Preto je namieste predpokladať, že odporca by mohol v kontrole ďalej pokračovať, resp. že kontrolné zistenia odporcu obsiahnuté v inšpekčnom zázname by mohli byť podkladom pre vydanie rozhodnutia.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd uzavrel, že uskutočňovaním kontroly odporca neoprávnene zasiahol do právnej sféry navrhovateľa, nakoľko ju vykonával nad zákonom stanovený rámec. Preto súd poskytol navrhovateľovi požadovanú súdnu ochranu a v súlade s § 250 ods. 4 O.s.p. zakázal odporcovi v jej pokračovaní, tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 250v ods. 5 O.s.p. a v konaní úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania, a to v celkovej výške 672,02 eur, za nasledovné úkony právnej služby: príprava a prevzatie - 130,16 eur, režijný paušál - 7,81 eur, písomné podanie na súd - návrh - 130,16 eur, režijný paušál - 7,81 eur, písomné podanie na súd k veci samej zo dňa 15.04.2014 - 134.- eur, režijný paušál - 8,04 eur, účasť na pojednávaní - 134,- eur, režijný paušál - 8,04 eur, a 20 % DPH (vyhl. MS SR č. 655/2004Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok (§ 250v ods. 7

O.s.p.)